

JUSTITISMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 18. november 2014
Kontor: Statsrets- og Menneske-
retskontoret
Sagsbeh.: Lasse Boje
Sagsnr.: 2014-0030-2658
Dok.: 1351096

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 70 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 22. oktober 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Mette Frederiksen

/

Louise Vadheim Guldborg

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 70 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for, om man var bundet af indstillingen fra ”Beretning og indstilling i anledning af tjenstlig undersøgelse mod departementschef Anne Kristine Axelsson og afdelingschef Jens-Christian Bülow” vedrørende to embedsmænds ageren i den såkaldte ”Christianiasag”, afgivet den 2. maj 2014, eller om man kunne have valgt at undlade at følge indstillingen?

Svar:

1. Som det fremgår nærmere nedenfor, følger det af tjenestemandslovens § 21, stk. 6, at forhørslederen efter afslutning af et tjenstligt forhør afgiver en beretning, der – hvis den pågældende minister har anmodet herom – tillige indeholder en indstilling om sagens afgørelse (disciplinær sanktion), jf. lovens § 21, stk. 6, 2. pkt. Den minister, der modtager beretningen, er ikke forpligtet til at følge en sådan indstilling om sagens afgørelse. Ministeren vil imidlertid, som i andre personalesager, være bundet af almindelige forvaltningsretlige principper om bl.a. saglighed, hvilket betyder, at der skal foreligge et tilstrækkeligt sagligt grundlag, når der træffes afgørelser i disse sager.

2. Justitsministeriet kan i øvrigt oplyses følgende om de nærmere regler i tjenestemandsloven (jf. lovbekendtgørelse nr. 488 af 6. maj 2010 med senere ændringer):

Tjenestemænd er i deres virke underlagt tjenestemandslovens regler om disciplinært ansvar, jf., der kan føre til ansættelsesretlige sanktioner.

Tjenestemandslovens kapitel 3 indeholder en række bestemmelser om tjenstemandens pligter. Den centrale bestemmelse om tjenstemandens pligter er tjenestemandslovens § 10, der har følgende ordlyd:

”§ 10 Tjenstemanden skal samvittighedsfuldt overholde de regler, der gælder for hans stilling, og såvel i som uden for tjenesten vise sig værdig til den agtelse og tillid, som stillingen kræver.”

Tjenstemanden skal således overholde de gældende retsregler, og tilside-sættelse af sådanne regler kan pådrage tjenstemanden disciplinært ansvar.

Der henvises i det hele til side 252 f. i betænkning 1443/2004 om embedsmænds rådgivning og bistand.

3. Endvidere er der i tjenestemandslovens kapitel 4 fastsat regler om disciplinærfølgning mod tjenstemænd, som måtte gøre sig skyldig i en tjenstlig forseelse.

Bestemmelserne i tjenestemandsløven om disciplinærforfølgning vedrører tjenesteforseelser og strafbare forhold, jf. lovens § 20, stk. 1.

Det er ikke nærmere angivet i tjenestemandsløven, hvilke forhold der kan anses for en tjenstlig forseelse.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvornår der foreligger en tjenesteforseelse, kan siges at gælde, at tjenestemanden objektivt skal have tilsidesat de normer (pligter), der følger af stillingens beskaffenhed (den objektive betingelse). Den centrale bestemmelse i den forbindelse er tjenestemandsløvens § 10, stk. 1.

Det er dernæst en grundlæggende betingelse for, at en tjenestemand kan ifalde et disciplinært ansvar efter tjenestemandsløvens § 24, at tjenesteforseelsen kan tilregnes tjenestemanden som forsætlig eller uagtsom (den subjektive betingelse).

Ved vurderingen af, om der foreligger uagtsomhed, må der anlægges en individuel bedømmelse af, om embedsmanden med den viden og de kvalifikationer, som den pågældende havde, burde have handlet anderledes.

I praksis er der endvidere ved vurderingen af, om der foreligger en tjenesteforseelse, stillet krav om, at pligttilsidesættelsen skal være af en vis grovhed for at kunne danne grundlag for et disciplinært ansvar. Vurderingen af, om en pligttilsidesættelse har en sådan grovhed, at den må betegnes som en ansvarspådragende tjenstlig forseelse, er forbundet med usikkerhed og beror i nogen grad på et skøn.

Der henvises i det hele til side 253 ff. i betænkning 1443/2004 om embedsmænds rådgivning og bistand.

4. Efter tjenestemandsløvens § 24 kan som disciplinær sanktion for tjenstlig forseelse anvendes advarsel eller irrettesættelse, bøde, der dog ikke må overstige ½ måneds løn, overførelse til andet arbejde eller andet arbejdssted eller til anden stilling inden eller uden for ansættelsesområdet, degradation – herunder nedrykning med ét eller flere løntrin inden for samme lønramme – eller afsked.

Anvendelsen af de enkelte sanktioner kan ske under nærmere angivne forudsætninger. Advarsel, irrettesættelse og bøde på indtil 1/25 månedsløn kan anvendes, uden at der er afholdt tjenstligt forhør. Bøde over 1/25 månedsløn og overførelse til andet arbejde i samme stilling kan kun anvendes, hvis der har været afholdt tjenstligt forhør i overensstemmelse med bestemmelserne i tjenestemandsløvens §§ 20-22, medmindre der foreligger en uforbeholden skriftlig tilståelse, i hvilken tjenestemanden vedgår de faktiske omstændigheder i det ham påsigtede forhold og erkender sig skyldig i en

tjenesteforseelse. Overførsel til andet arbejdssted eller til anden stilling inden for eller uden for ansættelsesområdet, degradation uden eller med ændring i lønramme eller afsked med sædvanligt, forkortet eller uden varsel kan kun finde sted, efter at der er afholdt tjenstligt forhør. Dette gælder dog ikke, hvis forholdet er fastslået ved dom.

Der henvises i det hele til side 255 f. i betænkning 1443/2004 om embedsmænds rådgivning og bistand.

5. Reglerne om tjenstligt forhør findes i tjenstemandslovens §§ 20-21, der har følgende ordlyd:

”§ 20. En tjenstemand, der tjenstligt indberettes for en tjensteforseelse eller et strafbart forhold, skal have udleveret en fremstilling af sagens faktiske omstændigheder og have adgang til at afgive en skriftlig udtalelse om fremstillingen. Han skal samtidig gøres bekendt med, at han ikke har pligt til at udtale sig om fremstillingen.

Stk. 2. Når disciplinær undersøgelse indledes mod en tjenstemand for tjenstlig forseelse, udpeger vedkommende minister eller den, han bemyndiger dertil, en forhørsleder. Såfremt det efter sagens karakter skønnes påkrævet, kan ministeren anmode præsidenten for en af de kollegiale retter om at udpege forhørslederen.

Stk. 3. Såfremt det i særlige tilfælde findes påkrævet, kan vedkommende minister efter forhørslederens indstilling og efter indhentet udtalelse fra vedkommende centralorganisation beskikke en person til at repræsentere administrationen.

§ 21. Tjenstemanden er berettiget til at give møde med en bisidder og skal ved indkaldelsen til det første forhør gøres bekendt hermed.

Stk. 2. Som bisidder kan anvendes en repræsentant for tjenstemandens organisation, en tjenstemand i vedkommende ministerium eller institution eller en advokat.

Stk. 3. Forhørslederen træffer bestemmelse om vidneførsel og om tilvejebringelse af andre bevisligheder.

Stk. 4. Enhver ansat har pligt til at give møde under forhørene og afgive forklaring. Den, som afgiver urigtig forklaring som vidne, straffes med bøde eller hæfte. Hvis et vidne undlader at give møde eller vægrer sig ved at afgive forklaring, kan forhørslederen lade ham afhøre ved byretten på det sted, hvor forhørene afholdes, eller den pågældende bor.

Stk. 5. Tjenstemanden har adgang til at afgive skriftlige indlæg, også efter forhørenes afslutning.

Stk. 6. Forhørslederen afgiver efter sagens afslutning en beretning. Hvis ministeren anmoder derom, skal forhørslederen tillige afgive en indstilling om sagens afgørelse.

Stk. 7. Tjenstemandsforhør og retsmøder, der afholdes under sagen, er ikke offentlige. Dog kan vedkommende minister

bestemme, at offentligheden skal have adgang til at overvære sagens behandling, hvis tjenestemanden med tilslutning af vedkommende centralorganisation fremsætter begæring derom.

Stk. 8. Offentlig gengivelse af, hvad der er passeret under forhør og retsmøder, der ikke er offentlige, straffes med bøde.

Stk. 9. Bestemmelsen i stk. 8 omfatter oplysninger tilvejebragt såvel før som under forhør og retsmøder, der afholdes under sagen, og hvad enten oplysningerne foreligger mundtligt eller skriftligt.”

Som det også er anført indledningsvis, fremgår det af tjenestemandslovens § 21, stk. 6, at forhørslederen efter sagens afslutning afgiver en beretning, der – hvis den pågældende minister har anmodet herom – tillige indeholder en indstilling om sagens afgørelse (disciplinær sanktion), jf. bestemmelsens 2. pkt. Den minister, der modtager beretningen, er ikke forpligtet til at følge en sådan indstilling om sagens afgørelse. Ministeren vil imidlertid, som i andre personalesager, være bundet af almindelige forvaltningsretlige principper om bl.a. saglighed, hvilket betyder, at der skal foreligge et tilstrækkeligt sagligt grundlag, når der træffes afgørelser i disse sager.

6. For så vidt angår den konkrete sag, beskikkede den daværende justitsminister Karen Hækkerup den 15. januar 2014 i medfør af tjenestemandslovens § 20, stk. 2, fhv. højesteretsdommer Per Sørensen (formand), landsdommer Kaspar Linkis og landsdommer John Lundum til som forhørsledelse at gennemføre tjenstlige forhør mod to embedsmænd i Justitsministeriet.

Det overordnede tema for forhøret af de to embedsmænd var deres rolle i forbindelse med de oplysninger, der blev givet til Folketingets Retsudvalg vedrørende det af udvalget planlagte, men aflyste besøg på Christiania den 29. februar 2012, og den rådgivning, der blev ydet justitsministeren i den forbindelse.

Justitsministeriet anmodede om, at forhørsledelsen i medfør af tjenestemandslovens § 21, stk. 6, 2. pkt., tillige afgav en indstilling om sagens afgørelse.

Forhørsledelsen fandt, at ingen af de to embedsmænd har begået tjenesteforseelser eller udvist forhold, der kan give anledning til kritik, og indstillede derfor, at ingen af dem tildeles en disciplinærstraf.

Regeringen tog forhørsledelsens beretning til efterretning, ligesom den daværende justitsminister Karen Hækkerup valgte at følge indstillingen om sagens afgørelse.